

העלון השבועי שלך

האורתו שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך בן צבי משה

info@ohrshalom.net הד"נ חברון – 19:27 מוצש"ק חברון – 20:31 <http://www.ohrshalom.net>

הזמנים הם לפי שיעון קיץ

נר ה' נשמת אדם העלון לעילוי נשמת

אברגיל מאיר בן לוי
אוסלון יעקב בן איסק
אלג'ם מזל בת בכור
בוהניק עומרי בן יוסף
דודוביץ יצחק בן ליאון
וסרמן שרה בת זלמן
הלינה דוד בן יחיאל
סיסו שמחה בת יעקב
גניה ישראל בן יהודה
לאה אליזבט בת משה
מושקו חיה בת דוד
מזרחי רחמים בת יצחק
בן צבי אורה בת זאב
נס מגדלנה בת אלכסנדר
סופר יחזקאל משה
גרטרוד בת מנחם
קנבסקי שרה בת שלמה

ת.נ.צ.ב.ה

יש חדש

השיעור השבועי בפרשת
השבוע מתקיים בכל יום
חמישי בבית חב"ד בניני
400 בשעה 20:30 –
הציבור מוזמן

שיעור חדש

זוגיות ומשפחה בכל יום שני
בשעה 20:30
בבית חב"ד בניני 400

תרומות והקדשת העלון
לעילוי נשמה
ניתן לשלוח לבית המדרש
אור שלום ת.ד. 88 קרית
ארבע מיקוד 90100
השבון בנק הדואר מספר
20033243

"כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אלי"
ואמר האדמו"ר רח"י זיע"א, הנה ידוע כי חוה ואדה"ר אכלו מעץ הדעת, ע"י פיתוי
הנחש הקדמוני, וזה ידוע שעל יעקב אבינו אחז"ל "שופרא דיעקב מעין שופרא דאדם
קדמאיי", שהוא תיקון לחטא אדה"ר ומיטתו שלימה שלא יצא פסול מזרעו כנאמר
בגמרא פסחים, ולכן צורתו חקוקה בכסא הכבוד.

והוא החידוש שחידש בלעם, מהיכן זכה יוס"ף לכל הגדולה והקדושה, מפני דיוקנו של
אביו יעקב וזה בעבור "כי לא נחש ביעקב" שהוא תיקון את חטא הנחש הקדמוני, והוא
רמוז במילת נח"ש, ראשי תיבות ש"ומר נ"פשוות ח"סידי, שהם מעולם התיקון.
והוא מאמרם ז"ל במסכת תענית "יעקב אבינו לא מת, כלומר לא חטא, כי החוטא
אפילו חי הוא בגוף הרי רחק ממנו השי"ת והוא משול כמת עד שישוּב מדרכו ורפא לו.

ועל כן המשיך ואמר רשע זה "ולא קסם בישראל" שלחם יעקב עם שרו של עשיו הוא
הס"מ ועל ידי שקראו "ישראל" נכנע לפני בקליפתו אותיות קס"ים ק"ליפת ס"מך מ"ם,
שרומזת לשרו של עשיו, ויעקב אבינו הכניעו ועל ידי שם "ישראל" הכפיפו תחתיו,
לכן "כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אלי" כי השי"ת קרא ליעקב א"ל, כי ישראל
אותיות ישר – אל.

והוא שאמר בלעם הרשע כ"י ל"א נח"ש ביעק"ב, שלא שלט בזרעו של יעקב יוס"ף
הנחשים ועקרבים בבור שהושלך אליו, ולא קסם בישראל, שלא שלט ביוסף הצדיק
קליפת ס"מך מ"ם, שרו של עשיו, אלא אדרבה, יוסף היה שטנו של עשיו, על ידי "מה
פעל אלי" הוא יעקב אבינו שנקרא אדם.

מ"ה מספר אד"ם, ולכן דמות דיוקנו של אביו פעל "אל" נתוסף בשמן של יוסף אות
"ה", על ידי הניסיון, ונקרא יהוסף שבגי מילויי אות ה' ה"ה – ה"א – ה"י גימטריה א"ל,
לכן לא תוכל לחול עליהם קללה ח"ו.

ואמר בנו האדמו"ר רבי שלום זיע"א, "כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל" במספר
מכוון לפסוק "ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר" הוא דבר הגאולה משיח בן יוסף,
כי הגאולה בו תבוא אם בני ישראל יהיו תמימים בעבודתם ולא ילכו שבי בליבם אחר
"נחשים וקסמים" דברי הבל ורעות רוח, שיש באי אלו אנשים המאמינים במעשים
משונים שאין דעת התורה נוחה מהם, והולכים לשאול אצל כל מיני אדם שיעשו
בעבורם שימוש בשמות הקודש, בדיקת מזלות ושאר מעשים שהם בחינת נח"ש וקס"ם,
ושומר נפשו ירחק מהם, אלא יעבדו את השי"ת בתמימות גדולה ובא לציון גואל בב"א.

מאורות המידות – מהיכן לקח עם ישראל את כוחו האיתן

התפעלותו של בלעם מהיות בני ישראל מובדלים מן העמים, מובנת היטב על פי דברי הרמב"ם הידועים בהלכות דעות (פרק ו). שם אומר הרמב"ם: "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו". כלומר, האדם מטבעו מחקה את סביבתו ובעצם חייו מתנהלים על ידי אחרים.

לפי זה, מובן היטב מדוע התפעל בלעם כל כך בראותו את בני ישראל מובדלים מאומות העולם בכל דבר; בלבוש במאכל, בגוף ובפתחיהם. וכבר אמר הנביא "שה פזורה ישראל" (ירמיה נ). ובמדרש: "גדולה הכבשה העומדת בין שבעים זאבים וכו'. גדול הרועה שמצילה" למרות היותם במיעוט, הם מחזיקים מעמד באורח חייהם השונה מכולם, לא מתערבים ולא מתבוללים בשאר האומות. עם ישראל עומד איתן בהכרתו בבורא עולם ובתורתו, ומתגבר על שבעים הזאבים המשתוקקים לטרפו. מהיכן לקח עמנו את הכוח העצום להתגבר על שבעים זאבים ולא להיות מושפע מהם במאומה?

את התשובה לשאלה זו נותן בלעם בפסוק זה עצמו. כהקדמה לקביעה "הן עם לבדד ישכון", אומר בלעם: "כי מראש צורים אראנו – אלו האבות, ומגבעות אשורנו – האמהות". וכפי שפירש רש"י שהאבות והאמהות מהווים את התשתית והיסוד לחוזקה וחוסנה של האומה כולה במשך כל הדורות.

ואכן רואים אנו בעליל כי את הכח של "לבדד ישכון" ירש עם ישראל מהאבות הקדושים. על אברהם אבינו נאמר "אברהם העברי" וחז"ל מפרשים: "כל העולם מעבר אחד והוא מעבר אחר" (מדרש רבה בראשית מב). יחיד היה אברהם בדרכו – דרך ה', נגד כל העולם שעבדו עבודה זרה, הוא עמד איתן כחומה באמונתו בה', לא התערב ולא התבולל בהם. אדרבא הוא הלך ולימד את כל העולם שיש בורא אחד ויחיד, קונה שמים וארץ.

"חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב". גם בנידון דידן אמורים הדברים. חובתנו היא להחזיק מעמד בתוך המבול הגדול שאנו עומדים בו. עלינו להבדל מן הגויים ומהיהודים המושפעים מהם, לא להתפעל מהם כלל וכלל אלא אדרבה, להאציל עליהם מאור התורה ולהאיר את מחשך מעשיהם.

מאוצר הברכה

"לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל" הנה ידוע שאי אפשר להיות נזהר מכעס עד אשר ישום אדם אל ליבו גודל שפלותו שהוא כלא ממש, אזי לא יקפיד על שום דבר, כאשר כתבו כל ספרי מוסר שכעס הוא מענפי הגאווה, לזה דרשו רבותינו במסכת ר"ה, ועובר על פשע לשארית נחלתו, שאין הקב"ה מוחל עוונות אלא למי שמשים עצמו כשיריים, כלומר למה ולא, ועי"ז בודאי נזהר מכעס והקפדה, כמו כן מעורר מדה זו לעילא שהקב"ה אינו כועס עליו... [זכרון דברים]

מאורות היכל הברכה

"לא איש אל ויזב ובן אדם ויתנחם, ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה" – יקימנה מלא יוד כמבואר במדרש, ההוא אמר וכשעושינו תשובה ולא יעשה להם שום דבר רע ודבר, אבל ולא יקימנה שיתקיים, כמבואר בדברי מרן האר"י בעש"ט שיוצאין אותיות וצורפין מפי הקב"ה, והמשכיל הנלבב יכול להמתיק מרע"ש לעש"ר ומצר"ה לצה"ר ומדרי" ליר"ד, וניווה נהפכת שנהפכו לבבם מרע לטוב. אבל כשיוצא מהאורות כתר נקודה עיקרית ככ"ה לעיכובא כתר כל הכתרים נאמר אין מידי מציל, לכן ולא יקימנה ביום עיקרית של נקודת הכתר.

החידה השבועית

- "ועצמותיהם יגרם". מהו לשון "יגרם"?
- "ותרועת מלך בו". מהו לשון "ותרועת"?
- האם מותר לגנוב מגוי?
- מי שהוא גנב או גולן מפורסם, שאין לו מלאכה אחרת אלא זאת, וכל ממונו בחזקת גנוב או גזול, האם מותר ליהנות ממנו, או לקבל ממנו צדקה?

בפרשתנו מובא שאמר בלעם לבלק לאחר שלא הצליח לקללם: "ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה" וגו' (כד, יד).

מובא בגמרא (סנהדרין קו.) "אמר בלעם, אלוקיהם של אלו שונא זימה הוא, והם מתאווים לכלי פשתן, בא ואשיאך עצה" וכו'. ויש לדקדק במה שאמר "והם מתאווים לכלי פשתן", דמשמע שדווקא מכוח זה יכול הוא להכשילם בעבירה, האם לא היה להם איזו סחורה אחרת למוכרם? ועוד, למה באמת התאוו ישראל לכלי פשתן דוקא?

ונראה, דמובא ב"ילקוט ראובני" (פר' מקץ, דף קסב.) בשם "סדר עבודת יוה"כ" להרמ"ק ז"ל, שמי שלובש בגדי פשתן בלבד אין שולט בו עין הרע ולא שום מיני כישוף. וכתב שם שזה דוקא כשאין מין אחר מעורב בו, אבל אם נתערב בו מין אחר, אפילו חוט אחד, פוסל בו, ועל פי זה יובן הטעם למה היו ישראל מתאווים לכלי פשתן, כדי שלא יוכלו בלעם ובלק לשלוט בכישוף ועין הרע. ומצינו בגמרא (מנחות מד.) שמצות ציצית מצלת את האדם מחטא זנות, ופשוט שזהו דוקא אם קיים המצוה כהלכתה, ועיקר מצות ציצית הוא תכלת, שהוא מצמר ("תכלת עמרא הוא". יבמות ד:).

וזהו שאמר בלעם הרשע: "אלוקיהם של אלו שונא זימה הוא", ועל כן הוא רצה להכשילם דוקא בחטא זה. אך מאחר שידע שהם מקיימים מצות ציצית והיא מגינה עליהם, לכך הקדים לומר: "והם מתאווים לכלי פשתן", כלומר, שמתלבשים רק בבגדי פשתן כדי שלא ישלוט בהם עין הרע והכישוף שלי, וממילא אי אפשר להם לקיים מצות ציצית בשלימות, שהרי התכלת הוא צמר ואז לא יועיל להם בגדי הפשתן כאמור, וכיון שאינם מקיימים מצות ציצית כדינה תוכל להכשילם בזימה.

מעשה רבותינו מקאמארא

מהרי"א אייכנשטיין מכפר סאפרין זצוק"ל

כשהיו ילדי רבנו באים מבית הכנסת לאחר התפלה, הייתה האם ממששת את פניהם, אם היו רטובים מזיעה הרי זה סימן שהתפללו יפה בכוונה ובהתלהבות.

פעם אחת, מששה את פני בנה בכורה צבי הירש, ולא היה בהם שום סימן של זיעה, והוכיחה אותו אמו ואמרה: ראה נא ראה, הירשלי את פני אחיך הצעירים ממך, כמה הם מזיעים שבודאי התפללו בכוונה.

השיב לה הירשלי, וכי זו ראייה היא זו, סוסים עצלים דרכם להזיע, סוסים זריזים אינם מזיעים כלל וכלל במרוצתם. מאז חדלה למשש את פניו.

ופעם אחת, באו חמשת בנין הקדושים לקיים כיבוד אב אם, ורבנו עשה סעודה גדולה לפניהם, וישבו בפונדק בסעודתם, ובתוך הסעודה התחיל בנו הבכור הרה"ק מהרצ"ה מזידיצוב לדרוש בסתרי תורה, בתוך כך בא אדון אחד עם הכלב שלו לפונדק, פתח רבנו את פי קדשו ואמר: הירש אהובי, אם המוח שלך הוא בגדלות גרש את הכלב. והגה"ק מהרי"א מקאמאראנא בכל הסעודות גדולות בימים טובים וכדומה, כשהיה בדיח דעתיה, היה אומר: זקיני ז"ל אמר כשהמוח הוא בגדלות צריך לגרש את הכלב. [כתבי שם]

מאורות הזוהר – עינו הטובה של דוד ועינו הרעה של בלעם הרשע

עד דהו אזלי וכו': בעוד שהיו הולכים, אמר ר' אבא, הרי למדנו על י"א דברים באים נגעים. ואלו הן, על עבודה זרה, ועל קללת השם, ועל גילוי עריות, ועל גניבה, ועל לשון הרע. ועל עדות שקר, ועל דיין המקלקל את הדין, ועל שבועת שוא, ועל הנכנס לתחום חבירו ועל החושב מחשבות רעות, ועל המשלח מדנים בין אחים, ויש אומרים, אף על עין הרע, וכולם למדנו במשנה.

ע"ז מנין דכתיב וכו': ע"ז, מאין לנו שנגעים באים בשבילה, כי כתוב, "וירא משה את העם כי פרוע הוא כי פרעה אהרן". מהו כי פרוע הוא. היינו שהוכו בצרעת. כתוב כאן כי פרוע הוא וכתוב שם "ולצרוע אשר בו הנגע וגו' וראשו יהיה פרוע". מה שם צרעת אף כאן צרעת. ועל קללת השם, מאין לנו. הוא כי כתוב "היום הזה יסגרך ה' בידי" דהיינו הפלשתי שהיה מגדף ומקלל השם, וכתוב, במצורע "והסגירו הכהן", לומדים גזירה שוה, מה שם צרעת אף כאן צרעת.

אמר ר' אבא, דבר זה של הפלשתי לא נתישב לי, ואני צריך לעיין בו. א"ר אלעזר כך הוא ודאי. פלשתי זה היה קרוב ליחוסו של דוד, ובנה של ערפה היה, והיינו שכתוב, "ממערכות פלשתיים", אל תקרי ממערכות אלא ממערות פלשתיים, שעשה לאמו כמו מערה זו. וכיון שכתוב, "ויקלל הפלשתי את דוד באלקיו". נסתכל בו דוד בעין רע, ובכל מקום שדוד היה מסתכל בעין רע. כל מיני צרעת היו נמשכים מעיניו של דוד. וכך היה ביואב, כיון שנסתכל בו דוד בעין רע מה כתוב, "ולא יכרת מבית יואב זב ומצורע" וגו'.

והבא בפלשתי, וכאן בפלשתי הזה, כיון שקלל את השם, נסתכל בו דוד בעין רע, וראה במצחו שנצטרע, מיד "ותטבע האבן במצחו", כי נתדבקה הצרעת במצחו, והכל היה מחמת השתקעות עין הרע של צרעת במצחו, שנתשקעה האבן ממש במצחו. הרי ודאי שמצורע היה.

בלעם הרשע הפושע, העין שלו היתה בהיפוך מעינו של דוד, עינו של דוד היתה מרוקמת בכל מיני צבעים, לא היתה עין בעולם יפת מראה כעינו של דוד. כל הצבעים שבעולם היו נוצצים בה, והכל באהבה למי שהוא ירא חטא, שכתוב, "יראיך יראוני וישמחו", שהיו שמחים כשרואים אותו, וכל אלו הרשעים היו יראים מפניו. אבל עינוי דבלעם וכו': אבל עינו של בלעם הרשע, היתה עין רע מכל וכל, בכל מקום שהיה מסתכל היה מכלה אותו כשלהבת, כי אין עין רעה בעולם, כמו עינו של אותו רשע, שהוא בהיפוך מעינו של דוד

מאורות הסיפור החסידי - ראיית פני הצדיק

הרה"ק ר' יחיאל מאזרוב זצ"ל בימי חורפו אחר שכלו לו ה"שני מזונות" שהבטיח לו חותנו, נתן לו חותנו כמה מאות אדומים שיעסוק במסחר. לפני שהתחיל לסחור נסע לרבו הקדוש מראדושיץ לקחת ממנו את ברכתו כדרכו בקודש, שלא לעשות שום דבר בלי ידיעת רבו, והיה שם בשבת קודש, ואמר אז הרבי הקדוש תורה ובתוך הדברים אמר שאם האדם הוא בעת צרה וסכנה ר"ל, אזי הוא סגולה גדולה להנצל מהסכנה לדמות לפניו את צורת רבו, לאחר שבת לקח ברכת פרידה ונסע לביתו, והדיבורים שאמר רבו הקדוש כבר נשכחו ממנו, והכין את עצמו לצאת לדרך למסחרו, ונסע עם עגלה עם סחורה, וגם לקח עמו את צרור הכסף לקנות סחורה, והיה בנסעו עם העגלה באמצע הדרך פגעו בו שני גזלנים והורידוהו מעל העגלה, וחיששו בכל המלבושים עד שמצאו את צרור הכסף שלקח אתו על הדרך ולקחו ממנו, וגם את העגלה עם הסחורה לקחו ממנו, וכדי שלא יגלה אחר כך וימסור אותם לשופטים, הסכימו ביניהם להרגו ולהשליכו אל הנהר אשר היה לא רחוק מהם, ובתחילה אסרוהו בחבלים היטב, וגררו אותו, ומגודל הבהלה והפחד נתבלבל מאד עד שלא ידע אף לצעוק לעזרה, וגם לבקש מהם שירחמו עליו.

כאשר היה קרוב אל הנהר וראה את הנהר נזכר מה"תורה" שאמר רבו הקדוש והדיבורים שאמר אז כמה פעמים, מייד צייר לפניו את צורת רבו הקדוש מראדושיץ ז"ע, ובתוך כך ראה מרחוק שני אנשי חיל רוכבים על סוסים (קאזאקין) עם רצועות של עור בידיהם, וצעק בקול רם "גיוולאד", ובראותם את כל הנעשה רצו אחריהם במהירות והשיגו אותם ואסרו אותם עם החבלים ההם, וניגשו אל הרה"ק מאזרוב זצ"ל שישפר להם כל מה שקרהו ומה עשו לו. בתחילה לא ענה לה מגודל הבהלה שנבהל מכל מה שקרה, עד שהרגיעוהו ואמרו לו שאל יפחד כלום והם יקבלו את המגיע להם, אז סיפר לפניו את כל הקורות, ואמרו לו הרוכבים שילך אתם העירה ויספר לפני שלטוני העיר כל מה שרצו לעשות עמו ולקחו את הגזלנים בחזקה והיכום מכות חזקות עם הרצועות שבידיהם, והושיבו אותם על העגלה אשר בו הסחורה לנסוע עמם העירה ומשם יצא המשפט.

והרה"ק מאזרוב זצ"ל הלך רגלי העירה לספר לשופטים בפקודת הרוכבים, וכשבאו העירה, הביאו אותם לפני שלטוני העיר, והרה"ק מאזרוב סיפר לפניו את כל אשר קרהו ושרצו להרגו, ויצא הפסק מאתם, להכות את כל אחד מהם חמישים הכאות קשות עם הרצועות שבידיהם, ואחר כך להושיב אותם במאסר לעשרים שנה, וכן עשו להם כאשר יצא דבר המשפט. ואחר כך נסע מייד הרה"ק מאזרוב זצ"ל אל רבו הקדוש מראדושיץ לספר לו על הנס הגדול אשר קרה לו, שניצל ממות לחיים, וכאשר בא לפניו, פנה אליו מרן הקדוש מראדושיץ, ואמר לו בפנים שוחקות, הזכרת מה שאמרתי לך בתוך התורה בשבת הקודם טרם שנסעת לרגלי מסחרך, וסיפר לו שכך היה וזה עזר לו שניצל אז ברגע הזה, אז נתנו שניהם שבח להש"ת, וסיים מרן ה'ק' מראדושיץ ואמר אליו, הסבור אתה שזה היה שני אנשי חיל, לא, זה היה שני מלאכי מעלה אשר ירדו אליך במיוחד להציל אותך מידי הגזלנים האלו, ז"ע.